

Брюксел, 1.6.2016 г.
COM(2016) 212 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно прилагането на Регламент (ЕС) № 1025/2012 от 2013 г. до 2015 г.

{SWD(2016) 126 final}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие с член 24, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1025/2012 относно европейската стандартизация (наричан по-долу „Регламентът“)¹:

До 31 декември 2015 г. и веднъж на всеки пет години след това Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за прилагането на настоящия регламент. Този доклад съдържа анализ на годишните доклади, посочени в параграфи 1 и 2, оценка на значимостта на дейностите по стандартизация, за които се получава финансиране от Съюза, с оглед на изискванията на законодателството и политиките на Съюза, както и оценка на потенциални нови мерки за опростяване на финансирането на европейската стандартизация и за намаляване на административната тежест за европейските организации за стандартизация.

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на изискването по член 24.

2. ПРИЛАГАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА СИСТЕМА ЗА СТАНДАРТИЗАЦИЯ

В настоящия доклад (и в съпътстващата го оценка) е оценено прилагането на европейската система за стандартизация (ЕСС), включително на Регламента след влизането му в сила през 2013 г., по отношение на ефективността, ефикасността, съгласуваността, значимостта и добавената стойност за ЕС, съгласно клаузата за преглед в член 24, параграф 3 от Регламента. В него е включено следното:

- анализ на прилагането на Регламента въз основа на докладите, предоставени от европейските организации за стандартизация (ЕОС) и организациите по приложение III, за 2013 г. и 2014 г.;
- оценка на значимостта на дейностите по стандартизация, за които се получава финансиране от Съюза;
- оценка на възможностите за опростяване на финансирането на европейската стандартизация и намаляване на административната тежест.

Тази оценка е свързана с Програмата на Комисията за пригодност и резултатност на регулаторната рамка² заради значението на стандартизацията като начин за хармонизиране на единния пазар и нейното въздействие върху конкурентоспособността на икономиката на ЕС. Тази оценка е от особено значение за пригодността на регулаторната рамка: тя се основава на проучвания или доклади във връзка с ЕСС и нейните процеси, по-специално по отношение на увеличение на участието на определени заинтересовани страни, като МСП, уточняване на финансирането от Съюза и решаване на въпроса с административната тежест на ЕОС и националните органи за стандартизация (НОС).

¹ Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно европейската стандартизация, за изменение на директиви 89/686/ЕИО и 93/15/ЕИО на Съвета и на директиви 94/9/ЕО, 94/25/ЕО, 95/16/ЕО, 97/23/ЕО, 98/34/ЕО, 2004/22/ЕО, 2007/23/ЕО, 2009/23/ЕО и 2009/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение 87/95/ЕИО на Съвета и на Решение № 1673/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, ОВ L 316, 14.11.2012 г., стр. 12 — 33.

² СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ: Програма за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT): настояща ситуация и перспективи, COM(2014) 368 final, 18.6.2014 г.

С оглед на неотдавнашното влизане в сила на Регламента пълна последваща оценка на този регламент не може да бъде направена, тъй като все още не е завършен пълен цикъл на дейността по стандартизация, който е задължителен според Комисията след 2013 г. В настоящия доклад (и в съпътстващия го работен документ на службите на Комисията) е извършена оценка дали ЕСС върви по график с постигането на целите, очаквани от законодателя, когато е реформирал системата за стандартизация и е приел Регламента, и са направени, когато е уместно, препоръки (вж. приложения 1 и 2 към настоящия доклад) за подобрене на прилагането на Регламента и ЕСС.

Извършена е главно оценка на процесите, въведени от ЕСС и Регламента, без да се поставя за цел всеобхватна оценка на по-широките ефекти на стандартизацията върху вътрешния пазар или конкурентоспособността на предприятията в ЕС (вж. също раздел 3.2 от настоящия доклад).

2.1 Методология

Оценката се основава на проучвания и доклади, извършени след 2013 г.³, като резултатите от независимия преглед на ЕСС, публикувани през април 2015 г. след валидирането им през март, доклада на Комисията до Съвета и до Парламента въз основа на член 25 от Регламента⁴, приет през май 2015 г., проучването съгласно член 24 и имащо за цел оценка на значимостта на дейностите и тяхното финансиране⁵ въз основа на годишните доклади и доклада от кръглата маса на „Приятелите на стандартизацията“, състояла се на 1 юли 2015 г., на която също бе утвърден независимият преглед. Под внимание бе взет и практическият опит на службите на Комисията при прилагането на Регламента.

2.2 Основните цели на Регламента и европейската система за стандартизация

Основните общи цели на Регламента са засилване на приноса на стандартите и европейската стандартизация за по-добро функциониране на вътрешния пазар, стимулиране на растежа и иновациите и повишаване на конкурентоспособността на предприятията в ЕС, и по-специално на МСП.

Конкретните цели на Регламента са, както следва:

- повишаване на прозрачността на стандартизацията на ЕС;
- въвеждане на преразгледани правила за финансиране на европейската стандартизация, включително МСП, организации на социални и обществени заинтересовани страни на европейско равнище;
- гарантиране, че МСП и организациите на социални и обществени заинтересовани страни са адекватно представени в процеса на стандартизация, по-специално за стандартите, разработени по искане на Комисията;
- съкращаване на времето за процеса на стандартизация, изисквана от Комисията;
- даване на възможност на държавите членки да се позовават при възлагане на обществени поръчки на ИКТ технически спецификации, разработени извън рамките на ЕСС.

³ Всички съответни проучвания/доклади могат да се намерят на следната връзка: http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/notification-system/index_en.htm.

⁴ COM(2015) 198 final.

⁵ Проучване на прилагането на Регламент (ЕС) № 1025/2012 (член 24), ЕГ (2015 г.).

Със съобщението COM (2011)311 бяха установени водещите принципи на европейската система за стандартизация (ЕСС), изразяващи се в пет стратегически цели:

- необходим е бърз достъп до европейските стандарти;
- европейските стандарти са мощни стратегически инструменти за повишаване на конкурентоспособността на предприятията;
- европейските стандарти трябва да отговарят на повишаващото се търсене като инструмент за подкрепа на европейските политики и законодателства;
- европейските стандарти ще оказват въздействие върху все повече групи в европейското общество. Европейската система за стандартизация трябва следователно да стане колкото е възможно по-приобщаваща;
- европейските стандарти трябва да имат своя роля в подкрепата на конкурентоспособността на европейските предприятия на глобалния пазар.

Регламентът влезе в сила на 1 януари 2013 г. Поради това оценката обхваща двете (2) първи години от неговото прилагане. Що се отнася до независимия преглед, той е направен в дългосрочна перспектива и въз основа на всички достъпни данни след създаването на ЕОС⁶.

3. АНАЛИЗ

3.1 Ефективност

Областите, в които ефективността е повишена и които показват, че се постига напредък към уточняване на ЕСС в резултат на въвеждането на Регламента, са обобщени накратко по-долу.

— Прозрачност:

Мерките на Комисията за стандартизиране към настоящия момент и годишната работна програма на Съюза (AUWP) — новост, въведена с Регламента, допринасят за прозрачността, приобщаващия характер и качеството на дейностите.

Напредък е постигнат при осигуряване на **прозрачност** на работата на ЕОС и НОС в резултат на публикуването на работните им програми на техните уебсайтове. Значителни инвестиции в използването на ИТ инструменти бяха направени от ЕОС и НОС. Истинската прозрачност на работните програми на органите за стандартизация по смисъла на член 4, параграф 1 от Регламента е съществено важна предпоставка за осигуряване на приобщаващия характер на дейностите по стандартизация. Остава обаче възможност за подобрене при изпълнението на член 4, параграфи 3 — 4 от Регламента по отношение на яснотата и достъпа до работните програми на НОС.

— Приобщаващ характер:

⁶ Така например за анализа на времето за разработване на стандартите са сравнени данни от 2009 г. до 2013 г. (вж. стр. 70).

Участието на съответните заинтересовани страни в стандартизацията се подобри, но то може да бъде още по-ефективно. Според основните заинтересовани страни МСП срещат все още трудности при участието си в стандартизацията и/или използването на стандартите. По подобен начин и въпреки въведените подобрения участието на организациите на заинтересованите страни, представляващи интересите на потребителите, работниците и МСП, и екологичните организации, е все още затруднено от някои ограничения на европейско и международно равнище, на които е обърнато внимание от организациите по приложение III по време на независимия преглед и в техните доклади относно прилагането на Регламента.

На **европейско равнище** четири **организации на заинтересованите страни** са избрани през 2013 г. и 2014 г. като имащи право на финансиране от Съюза (SBS: Стандарти за малките предприятия (Small Business Standards); ANEC: Европейска асоциация за координиране на потребителското представителство в стандартизацията; ЕКОС: Европейската организация на гражданите за екологични стандарти, и ETUC: Европейска конфедерация на профсъюзите) в съответствие с член 16 от Регламента: тези организации са инициирали дейности за засилване на своето присъствие и приноса си за европейската стандартизация. Техните дейности бяха насочени главно към обучение на експерти, участие на ЕОС на политическо и техническо равнище и създаване на инструменти за комуникация.

На **национално равнище** НОС докладват относно участието, на политическо и техническо равнище, на представители на четирите групи заинтересовани страни: МСП, потребители, социални и обществени заинтересовани страни. Броят на НОС, в които са представени МСП, потребителите, социалните и обществените заинтересовани страни, е нараснал между 2013 г. и 2014 г. (по-специално в рамките на ETSI). Но докато на **европейско равнище** изглежда, че МСП са широко представени на политическо и техническо равнище (напр. през 2014 г. МСП са били представени на техническо равнище в над 80 % от техническите органи на CEN и Cenelec и в работните групи на ETSI), участието на останалите групи на заинтересованите страни е по-ограничено. Това може да се дължи на по-ограничен интерес на потребителите, на социалните и обществените заинтересовани страни към стандартизацията, тъй като те не са преки потребители на стандартите.

— Срокове:

Срокът за разработване на нови стандарти съгласно изискванията на Комисията е намалял от средно 5 години през 2009 г. до 3 години през 2013 г.⁷; този напредък не е резултат от прилагането на Регламента, а от нуждите на сектора. Новите рамкови споразумения за партньорство (РСП) и за безвъзмездните средства за оперативни разходи (БСОП) между Комисията и ЕОС имат за цел допълнително съкращаване на срока за разработване на стандарти. Заедно с РСП, които включват ключови показатели за резултатност⁸, се очаква въвеждането на AUWP и преразглеждането на процедурата за приемане на исканията за стандартизация⁹ в съответствие с член 10 от Регламента да допринесат за ускоряване на работата по стандартизацията в отговор на исканията на Комисията. Това може да доведе до значително подобрене при същевременно

⁷ Независим преглед на Европейската система за стандартизация, окончателен доклад (2015 г., стр. 109).

⁸ Включително 50 % съкращаване на срока за разработване на стандарти до 2020 г.

⁹ Работен документ на службите на Комисията SWD(2015) 205 final от 27.10.2015 г. „Vademecum на европейската стандартизация в подкрепа на законодателството и политиките на Съюза“: http://ec.europa.eu/growth/single-market/european-standards/vademecum/index_en.htm.

запазване на качеството и приобщаващия характер. Като цяло това ще направи ЕОС още по-привлекателни, по-специално за някои високотехнологични проекти, при които конкуренцията е глобална. По-тесните връзки между научноизследователската общност и стандартизацията също ще спомогне в това отношение. По-бързи резултати от стандартизацията се очакват и от прилагането на Регламента, дължащо се на по-ранното включване на заинтересованите страни, по-широкия консенсус в подкрепа на исканията за стандартизация, по-подробните изисквания за поисканите европейски стандарти или стандартизационни документи и сроковете за приемане на поисканите документи.

Що се отнася до взаимодействието между Регламента и други законодателни актове на ЕС, използващи европейски стандарти, има възможност за опростяване на процедурите, когато се преразглежда съответното секторно законодателство. Така например предложението за регламент относно безопасността на потребителските продукти (8) си поставя за цел съкращаване на тези процедури чрез съгласуването им с процедурите, установени в Регламента (относно стандартизацията).

— Финансиране от Съюза на дейностите по стандартизация:

Финансирането от Съюза на дейностите на ЕОС и организациите по приложение III е ограничено в рамките между 20 и 25 милиона EUR годишно. Приносът на Комисията въз основа на Регламента е средно между **35 % и 40 %** от общите приходи на трите ЕОС с нестопанска цел¹⁰ (...) и от **75 % до 100 %** от общите приходи на организациите по приложение III¹¹.

Експертите, които доброволно участват в работата по стандартизация на международно, европейско и национално равнище, обикновено правят това за собствена сметка. Според оценка на ЕОС експертите в сектора изразходват около 1 милиард EUR всяка година за участие и принос в дейността по стандартизация (т.е. прогнозната обща стойност на изразходваните работни часове, пътни и квартирни разходи и др.). Някои трудности са установени от ЕОС и/или организациите по приложение III във връзка с това финансиране от Съюза. По-конкретно те поставят някои въпроси относно предоставената от Комисията финансова подкрепа, които могат да бъдат обобщени, както следва:

- срокове за подписване на споразуменията за БСОП между ЕК и ЕОС;
- управление на финансирането от Съюза: ЕОС и организациите по приложение III считат, че са нужни известни усилия за разглеждане и оценка на заявленията за финансова подкрепа. Това се отнася и до техническите и финансовите доклади, по-конкретно във връзка с БСОП.

Оценките, направени в проучването съгласно член 24, показват, че известни усилия са необходими от страна на ЕОС и организациите по приложение III за изпълнението на БСОП (т.е. изготвяне на годишния план) и за докладване

¹⁰ CEN — Европейски комитет за стандартизация, Cenelec — Европейски комитет за стандартизация в електротехниката и ETSI — Европейски институт за стандарти в далекосъобщенията.

¹¹ Стандарти за малките предприятия — <http://sbs-sme.eu/>, Европейска асоциация за координиране на потребителското представителство в стандартизацията — <http://www.anec.eu/anec.asp>, Европейска организация на гражданите за екологични стандарти — <http://ecostandard.org/> и Европейска конфедерация на профсъюзите — <http://www.etuc.org/>.

относно неговото изпълнение. Оценките на административните разходи, свързани с БСОР, показват обаче, че те представляват приемлив дял от общата сума, получена от ЕК (около 1 % за ЕОС и между 2 % и 5 % от сумите, получени съответно от четирите организации по приложение III под формата на БСОР);

- общи изисквания за докладване, задължения за предоставяне на информация и административни разходи съгласно Регламента: счита се, че задълженията, свързани с финансирането от Съюза, и изискванията за докладване, прилагани към ЕОС и организациите по приложение III, създават определена степен на административна тежест.

Необходими са известни усилия за докладване за прилагането на Регламента от ЕОС и за дейностите, извършени от организациите по приложение III (докладване съгласно член 24);

- предвидимост и непрекъснатост на финансовата подкрепа: РСП бяха важна стъпка за осигуряване на непрекъснатост на финансовата подкрепа. Сред ЕОС и организациите по приложение III се забелязва обаче несигурност относно ресурсите, предоставяни всяка година за конкретни дейности. Това може да попречи на правилното планиране на дейностите, необходими за изпълнение на годишната работна програма или за извършване на конкретни дейности по стандартизация.

В заключение, сред ЕОС и/или организациите по приложение III се създава впечатление, че Регламентът е увеличил административната тежест. Макар оценката на тази тежест да показва, че тя представлява приемлив дял от сумата, предоставена от финансирането от ЕК, е добре да се направи нещо за намаляване на впечатлението за неефективност.

Очаква се, че *Vademecum* на европейската стандартизация в подкрепа на законодателството и политиките на Съюза и неотдавнашното решение на Комисията¹² за прилагане на еднократни суми в съответствие с член 17, параграф 4 от Регламента относно стандартизацията ще подобрят положението и ще направят достъпа до финансирането от Съюза по-лесен и по-предвидим. Това е първа стъпка към подход, основан повече на ефективността, която ще бъде оценена своевременно.

— ИКТ: технически спецификации: в областта на ИКТ многостранната платформа на заинтересованите страни създава текущо актуализиран план за ИКТ като инструмент за сътрудничество между Европейската комисия и заинтересованите страни от стандартизацията в областта на ИКТ (на европейско и международно равнище) и за засилване на координацията и сътрудничеството между тях. Освен това той насърчава прозрачността на процеса за стандартизацията в областта на ИКТ, като предоставя съответен списък на дейностите и събира становища и гледни точки на различните заинтересовани страни, участващи във всяка от разглежданите теми. Приети са вече няколко ИКТ технически спецификации за обществените поръчки.

В обобщение, Регламентът засили приноса на стандартите и европейската стандартизация за по-добро функциониране на вътрешния пазар, стимулиране на растежа и иновациите и повишаване на конкурентоспособността на предприятията в

¹² C(2015) 3697 final.

ЕС, и по-специално на МСП. Направени са стъпки за подобряване на прозрачността при изготвяне на исканията на Комисията за стандартизация в подкрепа на законодателството и политиките на ЕС и на участието на МСП и недостатъчно представените заинтересовани страни. Регламентът освен това улеснява използването на потенциала на иновационните ИКТ технологии и допринася за реализирането на единния пазар.

3.2 Ефикасност

Приносът на европейската стандартизация към конкурентоспособността на предприятията в ЕС се потвърждава от по-ранни проучвания¹³, извършени на национално равнище във Франция, Германия и Обединеното кралство.

Настоящите данни не дават обаче възможност за пълен и всеобхватен анализ на ефикасността на ЕСС, повлияна от дейностите, подкрепени от ЕК в новата рамка на Регламента. Очаква се, че ще се разполага с достатъчно данни за извършване на адекватна оценка в следващия доклад, който съгласно член 24 трябва да се представи през 2020 г.

Изложените съображения следва обаче да се разбират с оглед на факта, че по-широкият набор от фактори, от които зависи икономическото въздействие на ЕСС, не може да бъде установен без по-широкообхватно проучване, каквото Съветът прикани (през март 2015 г.¹⁴) Комисията да обсъди и да предприеме своевременно.

Сред ЕОС и организациите по приложение III се е създадо наистина впечатление, че Регламентът е увеличил административната тежест върху тях (вж. раздел 3.1 относно ефективността), но това впечатление не се потвърждава от наличните данни. Все пак Комисията ще разгледа мерки за намаляване на усещането за неефикасност.

3.3. Съгласуваност, добавена стойност за ЕС и значимост

Всеки един от настоящите 20 000 европейски стандарта (главно за продукти) заменя потенциално до 33 набора от противоречащи национални стандарти. Трудно е все пак да се измери добавената стойност на ЕСС за ЕС. Европейската стандартизация има обаче за цел да изпълнява ключова роля при създаване и функциониране на единния пазар за продукти и услуги, като хармонизира постепенно противоречащите национални стандарти, които могат да създадат технически пречки с оглед на достъпа до националните пазари. По този начин тя може да премахне пречките пред търговията, осигурявайки същевременно висока степен на защита на обществените интереси, и по-специално на здравето и безопасността. Такова доброволно хармонизиране може

¹³ BSI (2015 г.): Икономически принос на стандартите за икономиката на Обединеното кралство, DIN (2000 г.): Икономически ползи от стандартизацията, 3 тома. Берлин: Beuth. (Актуализация 2011 г.), DTI (2005 г.): Емпирична икономика на стандартите, DTI ECONOMICS, Доклад № 12. Лондон и AFNOR (2009 г.): Икономически ефект от стандартизацията — Технологични промени, стандарти и дългосрочен растеж във Франция. Париж. AFNOR (2016 г.): икономически ефект от стандартизацията, януари 2016 г., Париж, Франция.

¹⁴ Съветът по конкурентоспособността на 2 март 2015 г. „ПРИКАНВА Комисията да завърши окончателно независимия преглед и да направи анализ на въздействието на стандартизацията върху икономиката, като вземе предвид интересите на всички страни“.

следователно да допринесе за повишаване на конкурентоспособността на европейската промишленост, но само ако европейската стандартизация е широкообхватна, международно призната и лесна за спазване (по-специално от страна на МСП).

Необходимостта от ефикасен и ефективен процес на стандартизация на равнището на ЕС, което е цел на ЕСС и Регламента, се потвърждава, като ще бъде обсъдено по-нататъшно разработване на европейски стандарти за услуги. Нуждите, установени при оценката на въздействието, остават обаче валидни. Финансирането остава важно при появата на нови тенденции (като глобализация, връзката с ИКТ). Освен това е важно и да се намери добър баланс между интересите на притежателите и ползвателите на патенти, когато става въпрос за основни патенти за стандарта (SEPs).

Типологията на дейностите, подпомагани с финансиране от Съюза, е също важна за програмата AUWP и съгласувана с нея: дейностите, финансирани от Съюза, са онези, които не се финансират от промишлеността или не се финансират в необходимите размери и срокове.

Като цяло дейностите по стандартизация съответстват на целите на политиката на ЕС — и по-специално с единния цифров пазар, по-справедлив и още по-добре развит единен пазар, енергиен съюз, растеж и инвестиции, ролята на ЕС като глобален фактор. На практическо равнище съгласуваността се постига чрез използването на AUWP (което е в съответствие с приоритетите на Комисията¹⁵) и освен това чрез внимателно наблюдение на процеса в самата Комисия, както и чрез взаимодействие с държавите членки и съответните заинтересовани страни.

Характерна за ЕСС е потенциалната добавена стойност за ЕС. Всеки нов европейски стандарт, независимо дали е по искане на Комисията, заменя национални стандарти: така европейските стандарти намаляват разходите за движението на стоки в рамките на единния пазар. По този начин европейските стандарти могат да окажат положително въздействие върху икономическия растеж, като намаляват промишлените разходи, подобряват оперативната съвместимост, повишават гаранциите за качеството и безопасността на продуктите и услугите и улесняват достъпа до европейските и глобалните пазари. Освен това европейските стандарти могат да подкрепят политиките на ЕС в няколко различни аспекта, в това число достъп до енергийната ефективност и безопасност на продуктите.

Премахването на пречките пред търговията и укрепването на единния пазар представляват далеч най-важният източник на добавена стойност на европейската стандартизация за ЕС. По този начин ЕСС придобива непосредствено значение за функционирането на ЕС и е насочена към цели, които не могат да се постигнат на национално равнище. Предприятията, по-специално, могат да извлекат полза от намаляването на трансакционните разходи, повишената степен на оперативна съвместимост и създаването на общ технически език в рамките на единния европейски пазар.

¹⁵ COM(2014) 910 final.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Регламентът повиши прозрачността и приобщаващия характер на ЕСС, увеличи приноса на стандартите и европейската стандартизация за по-добро функциониране на вътрешния пазар и преразгледа правилата за финансово подпомагане от страна на ЕС за европейските организации за стандартизация и организациите по приложение III.

В областта на ИКТ текущо актуализираният план за ИКТ като инструмент за сътрудничество успя да обедини усилията на Европейската комисия и страните, заинтересовани от стандартизацията в областта на ИКТ (на европейско и глобално равнище), и да засили координацията и сътрудничеството между тях. Освен това той насърчава прозрачността на процеса за стандартизация в областта на ИКТ, като предоставя съответен списък на дейностите и събира становища и гледни точки на различните заинтересовани страни, участващи във всяка от разглежданите теми.

На този етап Комисията счита, че незаконодателни инициативи в областта на управлението, взаимодействието и комуникацията могат да се окажат подходящи за подобряване на ЕСС (вж. приложения 1 и 2).

Очаква се съвместната инициатива относно европейската стандартизация, обявена в рамките на стратегията за единен пазар¹⁶, да допринесе за постигането на тази цел. Съвместната инициатива относно стандартизацията ще проучи освен това как да се направи по-систематичен и насочен към бъдещето анализ на несъответствието между приоритетите за изследвания/иновации и как то да бъде ефективно отстранено, както и как да бъдат своевременно изготвяни стандартизационните документи. Освен това стратегията за единния цифров пазар¹⁷, в своята пътна карта за доизграждане на единния цифров пазар, съобщава за приемането на Приоритетен план за стандартите в областта на ИКТ, имащ за цел определяне на приоритетите за стандартизацията с акцент върху технологиите и областите, смятани за изключително важни за единния цифров пазар. Следователно този план ще определи известен брой приоритетни области, в които ще има най-спешна нужда от съгласуван набор от мерки, насочени към определяне, изготвяне, приемане и насърчаване на използването на стандарти в областта на ИКТ в отговор на новите технологични тенденции, законодателството и политиките на ЕС.

В допълнение Комисията, в отговор на поканата на Съвета¹⁷ да извърши анализ на въздействието на стандартизацията върху икономиката, като вземе предвид интересите на всички страни, предвижда да започне своевременно това проучване на резултатите за следващия доклад по член 24.

Регламентът доведе до значителни подобрения в ЕСС благодарение на своевременния достъп до поисканите от Комисията стандарти, ранното включване на заинтересованите страни, постигането на консенсус по подготвяните искания за стандартизация и подобренията в качеството и подробностите на отправените искания.

Като цяло не бяха установени сериозни проблеми при прилагането на Регламента, макар че в приложения 1 и 2 бяха посочени някои области за подобряване. Комисията

¹⁶ COM(2015) 550.

¹⁷ COM(2015) 192.

ще обсъди най-добрите начини за решаването им, по-специално чрез съвместната инициатива относно стандартизацията, имаща за цел да подпомогне съгласуваното прилагане на Регламента посредством незаконодателни мерки в сътрудничество с основните субекти в ЕСС.

Комисията достига до заключението, че към настоящия момент няма основания за преразглеждане на Регламента. Комисията ще преразгледа ситуацията пет години след приключване на настоящата оценка в контекста на доклада, който ще бъде представен на Съвета и Европейския парламент относно прилагането на Регламента съгласно член 24, параграф 3.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1 — ПРОБЛЕМИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1025/2012 И ЕВРОПЕЙСКАТА СИСТЕМА ЗА СТАНДАРТИЗАЦИЯ

I. Области за подобряване, установени за предприемане на действия във връзка с общата европейска система за стандартизация¹⁸:

Време за изработване на стандарти и навременност:

- различни интереси по отношение на времето за изработване на стандарти и трудност за прилагане на универсално решение за съкращаване на необходимото време;
- необходимост от по-ранно установяване на нуждите от стандартизация;
- неуспехи при ранното започване на дейностите по стандартизация (в отговор на искания за стандартизация);
- наличие на малко стандарти, изискващи твърде дълго време за разработването им;
- мониторингът на данните е непоследователен или не дава възможност за пълна оценка на времето за изработване на стандарти и проследяването на процеса.

Подкрепа за конкурентоспособността на европейските предприятия:

- пречки пред МСП за участие в стандартизацията и/или прилагането на стандарти;
- въпреки многобройните мерки съществуват слаби връзки между стандартизацията и иновациите и научноизследователските проекти.

Подкрепа на законодателството и политиките на Съюза:

- повишено търсене на стандарти в подкрепа на законодателството и политиките на Съюза в съчетание със слабости, характерни за поисканите стандарти (процедурата за представяне на искания и проверките за съответствие);
- липса на оперативен подход при определяне на нуждите от законодателство и политики и активизиране на дейностите по стандартизация;
- пропуски в комуникацията на Комисията с ЕОС по време на процеса на стандартизация;
- липса на съгласуваност между Комисията и разработващите стандартите на етапа на проверките за съответствие;
- остават противоречащите национални стандарти, които намаляват общата ефективност на ЕСС при премахване на пречките във вътрешния пазар.

Приобщаващ характер:

¹⁸ Препоръки на независимия преглед, стр. 141 — 143.

- слаба позиция на организациите по приложение III и различни възможности за представяне на заинтересованите страни на национално равнище;
- липса на приобщаващ характер на международно равнище при прилагане на споразуменията от Виена и Дрезден с водещи организации съответно ISO и IEC.

Подкрепа за конкурентоспособността на европейските предприятия на глобално равнище:

- трудно намиране на съответствие между нуждите на европейските заинтересовани страни и процесите по стандартизация на международно равнище;
- повишаване на значимостта на дейността по стандартизация, извършвана извън ЕСС и ISO/IEC, по-специално в областите на ИКТ.

Управление:

- нужда от по-добра комуникация на Комисията относно процеса на разработване на исканията за стандартизация;
- информиране на всички заинтересовани страни относно текущата или планираната дейност по стандартизация;
- разлики в методите на работа (в Комисията, ЕОС и НОС), които могат да възпрепятстват последователното и ефикасно функциониране на ЕСС;
- сложни процедури, включително задължения за докладване и брой на стъпките/участниците.

Пригодност за бъдещето:

- различни нива в процеса на стандартизация и необходимост от съобразяване на подхода с различните нужди;
- определяне на нуждите в секторите, които не са обхванати от стандартизацията (напр. услугите);
- нужда от по-добра рамка за заявленията за патенти.

II. Установени области за подобряване/проблеми за решаване във връзка с дейностите по стандартизация, подпомагани със средства на ЕС:

Ускоряване на процеса, водещо до сключване на споразумения за безвъзмездни средства (време до възлагане на поръчката)

Процедурата за одобрение и подписване на споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства между Комисията и ЕОС или организациите по приложение III все още не е достатъчно бърза. За този цел могат да бъдат оценени и съчетани следните действия:

- определяне на процедура и ориентировъчни срокове за оценката на ЕОС или предложенията по приложение III от ЕК/ЕАСТ с оглед да се осигури разумно ограничение на сроковете за постигане на споразумение относно действията, подлежащи на подпомагане;
- насърчаване на ЕОС и организациите по приложение III да представят висококачествени предложения въз основа на вече наличните образци на стандарти, както и на практическо ръководство относно най-често срещаните проблеми;
- опростяване на обмена на информация между Комисията и ЕОС или организациите по приложение III за обсъждане на коментарите и предоставената обратна връзка с цел да бъде съкратен срокът за постигане на споразумение за отпускане на безвъзмездни средства чрез по-добро взаимно разбирателство.

Опростяване на административните и финансовите процедури за управление на споразуменията за безвъзмездни средства

Административните и финансовите процедури за управление на споразуменията за безвъзмездни средства се възприемат като обременителни от заинтересованите страни, чиито процедури трябва да бъдат ясно определени и последователно прилагани във всички споразумения за отпускане на безвъзмездни средства. Следва да се вземат под внимание елементите на административните и финансовите процедури, водещи до това възприемане, и в резултат да се предоставят практически указания на службите на ЕК, ЕОС и организациите по приложение III с оглед подобряване на общото разбиране на правилата, избягване на различията в тълкуването, коригиране и предотвратяване на честите грешки и неточности от ЕОС и организациите по приложение III.

Опростяване и рационализиране на изискванията за докладване

Изискванията за докладване също се възприемат като твърде обременителни. Следните препоръки могат да бъдат разгледани след внимателна оценка:

- опростяване на докладването съгласно член 24 от Регламента:
 - подобряване на докладването съгласно член 24 с оглед осигуряване на съгласуваност и съпоставимост на данните, отчетени от ЕОС и организациите по приложение III, като се вземат под внимание ограниченията, свързани с липсата на яснота и съпоставимост на информацията,

- опростяване на докладването чрез определяне на общ набор и списък от синтетични показатели за всеки член от Регламента, по който се изисква докладване,
- събиране на електронни и използваеми данни и предоставяне на възможност за създаване на база данни относно прилагането на Регламента, която да се използва текущо за целите на мониторинга и като основа за задълженията на ЕК за докладване на Съвета и Европейския парламент;
- опростяване, доколкото е възможно, на предложенията за безвъзмездни средства за оперативни разходи и за дейности, както и за междинно и окончателно докладване относно извършените технически дейности и адаптиране на изискванията за докладване конкретно за всеки отделен случай с оглед да се гарантира, че са пропорционални на получената финансова подкрепа. Тази цел може да се постигне например чрез създаване на ключови качествени или количествени показатели, които се очаква да бъдат постигнати посредством предложените действия, и насочване на докладването към тези области;
- оптимизиране на изискванията за докладване и други дейности за координация и мониторинг (като напр. периодични срещи) с участието на службите на Комисията, ЕОС и организациите по приложение III, както и хармонизиране на форматите за докладване с оглед да се даде възможност за непосредственото използване на една и съща информация за различни цели на докладването.

Редовен мониторинг на общото финансиране от Съюза, резултатите от мерките за опростяване и възможностите за преминаване към система, основана в по-голяма степен на резултатността.

Комисията трябва постоянно да следи за разпределението на финансирането, за общата резултатност на системата за финансиране и когато е приложимо, за резултатите от предприетите мерки за опростяване.

По-специално, в случай на положителни резултати от прилагането на последните решения относно еднократни суми за финансиране на разработването на европейски стандарти и проверката на качеството им, ще бъде уместно да се обсъди разширяване на използването на споразуменията за безвъзмездни средства, основани на резултатността, с други дейности по стандартизация, характеризиращи се с проверяеми резултати и лесно установими продукти.

В по-общ план и въз основа на данните за финансирането, събрани вече на постоянен принцип от ЕК, и на обратната връзка, осъществена със заинтересованите страни, получаващи финансиране, може редовно да се получават мненията за различните елементи на финансиране на стандартизацията, сред които: сроковете за окончателно изготвяне на споразуменията, разпределението на финансирането по различните видове дейности, имащи право на подпомагане, усвояването на финансирането от ЕОС и НОС, проблемите във връзка с административните и финансовите договорености, причинили чести забавяния и/или други трудности.